

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Ukrainas Bērni — Tiesu Iestāžu Sadarbība](#) >
[Civillietās](#) [Uzturlīdzekļi](#)

Uzturlīdzekļi

Šīs faktu lapas sagatavoja Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls civillietās un komercietās.

Attiecībā uz pārrobežu uzturēšanas lietām ES jurisdikcijas noteikumi ir noteikti [Uzturēšanas saistību regulā](#), savukārt uzturēšanas lietās piemērojamos tiesību aktus reglamentē [2007. gada Hāgas Uzturēšanas saistību protokols](#). Turklāt situācijās, kas saistītas ar trešām valstīm (piemēram, Ukrainu) piemēro [2007. gada Hāgas Konvenciju par uzturlīdzekļiem bērniem](#).

Jurisdikcija

Jurisdikcija uzturēšanas lietās ES ir noteikta, pamatojoties uz [Uzturēšanas saistību regulu](#). Vispārīgi runājot, Uzturēšanas saistību regulas jurisdikcijas noteikumi ir paredzēti, lai aizsargātu uzturēšanas līdzekļu kreditora intereses, kurš tiek uzskatīts par vājāko pusi. Regulas 3. pantā noteikts, ka jurisdikciju parasti var pamatot vai nu ar i) tās personas pastāvīgo dzīvesvietu, kurai ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus, vai ar tās personas pastāvīgo dzīvesvietu, kura pieprasa uzturlīdzekļus [\[1\]](#), vai ii) ar tiesu, kurai ir jurisdikcija lietās, kas saistītas ar personas statusu (piemēram, bērna vecāku stāvokļa konstatēšana), vai ar vecāku atbildību (piemēram, aizgādības tiesībām vai saskarsmes tiesībām ar bērnu), ja jautājums par uzturlīdzekļiem ir saistīts ar minēto tiesvedību. Tādējādi par ES dalībvalsts tiesas starptautisko jurisdikciju attiecībā uz uzturēšanas prasībām par bērnu, kas pārvietots no Ukrainas, ir jālemj katrā gadījumā atsevišķi.

Praktiskā rokasgrāmata, kas pieejama [šeit](#), palīdzēs gūt labāku izpratni par to, kā piemērot Uzturēšanas saistību regulu.

Hāgas 2007. gada Konvencija par uzturlīdzekļiem bērniem attiecas uz pārrobežu lietām, kurās iesaistīta ES dalībvalsts un trešā valsts, kas ir konvencijas līgumslēdzēja valsts. Attiecībā uz Ukrainu konvencija stājas spēkā 2013. gada 1. novembrī, un visas ES dalībvalstis ir konvencijas līgumslēdzējas puses ([HCCH | #38 - Status table](#)).

Piemērojamie tiesību akti

Uzturēšanas lietām piemērojamos tiesību aktus reglamentē [2007. gada Hāgas Uzturēšanas saistību protokols](#). Attiecībā uz Ukrainu šis protokols stājas spēkā 2022. gada 1. decembrī, un tas ir attiecināms uz visām ES dalībvalstīm, izņemot Dāniju ([HCCH | #39 - Status table](#)).

Vispārējais noteikums par piemērojamiem tiesību aktiem, kas noteikts 3. panta 1. punktā, paredz, ka uzturēšanas saistības reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā ir tās personas pastāvīgā dzīvesvieta, kura pieprasa uzturlīdzekļus. Turklāt 3. panta 2. punktā ir precizēts, ka minētās personas pastāvīgās dzīvesvietas maiņas gadījumā no brīža, kad notiek šī maiņa, piemēro jaunās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktus.

Tādējādi saskaņā ar 3. pantu bērniem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta joprojām ir Ukrainā, būtu jāpiemēro Ukrainas tiesību akti. 3. panta 2. punktu piemēro tad, ja mainās bērna pastāvīgā dzīvesvieta.

Atzīšana un izpilde

Attiecībā uz Ukrainā pieņemtu nolēmumu par uzturlīdzekļiem atzīšanu un izpildi ES būtiski ir [2007. gada Hāgas](#)

[Konvencijas par uzturlīdzekļiem bērniem](#) noteikumi. Atzīšanas un izpildes pamats ir paredzēts Konvencijas 20. pantā.

2007. gada Hāgas Konvenciju par uzturlīdzekļiem bērniem piemēro arī tad, ja Ukrainā ir jāatzīst un jāizpilda ES tiesu nolēmumi. Jāatzīmē, ka, ja Ukrainā tiek prasīta ES dalībvalsts tiesā pieņemta nolēmuma atzīšana un izpilde, šādu nolēmumu nevar atzīt un izpildīt, ja tā izcelsmes tiesa savu jurisdikciju balsta uz jurisdikcijas pamatu, kas nav minēts Hāgas 2007. gada konvencijas 20. pantā (piemēram, papildu jurisdikcija un forum *necessitatis*).

Pieteikumu par uzturlīdzekļu nolēmuma atzīšanu vai izpildi var iesniegt vai nu tieši tiesā vai kompetentajās iestādēs, kurām ir jurisdikcija saņēmējā valstī, vai netieši ar tās valsts centrālās iestādes starpniecību, kurā dzīvo persona, kas pieprasa uzturlīdzekļus.

Praktiskā rokasgrāmata, kas pieejama [šeit](#), palīdzēs gūt labāku izpratni par to, kā piemērot Uzturēšanas saistību regulu.

Centrālo iestāžu sadarbība

Svarīga loma uzturlīdzekļu pārrobežu piedziņā ir centrālajām iestādēm. To konkrētās funkcijas ir uzskaitītas Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā un [2007. gada Hāgas Konvencijas par uzturlīdzekļiem bērniem](#) 6. pantā.

Centrālās iestādes var palīdzēt iesniegt pieteikumus par nolēmuma par uzturlīdzekļiem atzīšanu, izpildāmības pasludināšanu vai izpildi, kā arī izskatīt pieteikumus, kuros tiek lūgts pieņemt jaunu nolēmumu un grozīt spēkā esošu nolēmumu par uzturēšanas saistībām. Tās var arī palīdzēt noteikt tās personas atrašanās vietu, no kuras tiek pieprasīti uzturlīdzekļi, un iegūt attiecīgu informāciju par šīs personas ienākumiem un finansiālo stāvokli vai sniegt citu nepieciešamo palīdzību savas kompetences robežās.

Praktiskā rokasgrāmata, kas pieejama [šeit](#), palīdzēs gūt labāku izpratni par to, kā piemērot Uzturēšanas saistību regulu. Norādījumi par to, kā aizpildīt Uzturēšanas saistību regulas pieteikuma veidlapas, ir pieejami [šeit](#).

Centrālo iestāžu kontaktinformācija ir šāda:

- [Uzturēšanas saistību regula](#)
- [2007. gada Hāgas Konvencija par uzturlīdzekļiem bērniem](#)

Kā var palīdzēt Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls civillietās un komercietās (ETST)?

ETST sniedz atbalstu ES civiltiesību instrumentu īstenošanai ikdienas juridiskajā praksē. Ja rodas konkrēta problēma pārrobežu lietā, palīdzību var meklēt gan centrālajā iestādē, gan ETST kontaktpunktā jūsu dalībvalstī. Jūsu kontaktpunkts var, piemēram, noskaidrot pieprasījuma pašreizējo statusu, palīdzēt divām tiesām sazināties vai sameklēt citas ES dalībvalsts kompetentās iestādes kontaktinformāciju.

[Plašāka informācija par ETST un par to, kā tas var palīdzēt.](#)

[Kā atrast savu valsts kontaktpunktu?](#)

Noderīgas saites

- Informācija par Ukrainas tiesību aktiem
 - [Jautājumi un atbildes par Ukrainas bērnu uzturēšanas saistībām](#) (233 Kb)
 - [Vispārīga informācija par Uzturēšanas saistību regulu un informācija par dalībvalstu tiesību aktiem](#)
 - [Praktiskā rokasgrāmata par Uzturēšanas saistību regulas piemērošanu un tās veidlapu aizpildīšanu](#)
 - [Skaidrojošais ziņojums par 2007. gada Hāgas Konvenciju par uzturlīdzekļiem bērniem](#)
 - [Skaidrojošais ziņojums par 2007. gada Hāgas Uzturēšanas saistību protokolu](#)
 - Centrālās iestādes
 - [Uzturēšanas saistību regula](#)
 - [2007. gada Hāgas Konvencija par uzturlīdzekļiem bērniem](#)

[1] Par jēdziena “pastāvīgā dzīvesvieta” interpretāciju uzturēšanas lietu kontekstā skatīt, piemēram, EST spriedumu lietā C-644/20. Plašāku informāciju skatīt arī [Praktiskajā rokasgrāmatā par Uzturēšanas saistību regulas piemērošanu](#).

■ Lapa atjaunināta: 16/10/2024

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.